

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Indledning

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 2. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992360572144.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Et Folks Literatur fremstiller, naar denne Literatur er fuldstændig, dets Anskuelsers og Følelsers hele Historie. Store Literaturer, som Englands og Frankrigs, indeholder saaledes et tilstrækkeligt Antal Vidnesbyrd til at man ud fra dem kan bestemme, hvorledes det engelske og franske Folk i ethvert historisk Tidsrum har tænkt og følt. Andre Literaturer, som f. Eks. den tyske, hvis moderne Tidehverv først begynder midt i forrige Aarhundrede, er formedelst deres Ufuldstændighed meget mindre interessante. Endnu mere gælder da dette om en saa sen Literatur som vor egen. At studere det danske Folks hele Følelsesliv igennem den er ikke muligt; dertil har den altfor mange tomme Rum. Der gives lange Tider i vor Literatur, der ikke har givet sig til Kende ved noget digterisk eller sjælehistorisk Mindesmærke af Betydning. Er der ellers i saadanne Tider blevet tænkt og følt, saa vides det ikke nu. Men dernæst har det været vort lille og afsidesliggende Fædrelands Skæbne, at det ikke paa første Haand har frembragt nogen stor europæisk Aandsbevægelse. Vi har ikke givet Stødet til de store Forandringer, vi har undergaaet dem, *naar* vi ellers har undergaaet 3 dem. Vi faar f. Eks. Reformationens Tanker fra Tyskland, Revolutionens fra Frankrig. Vor Literatur er som et lille Kapel i en stor Kirke, den har sit Alter, men Hovedalteret findes ikke her. Altsaa ikke nok med, at der er Tider, om hvilke man ikke véd, hvorledes man da har tænkt og følt; der er Tider, hvor man har tænkt og følt, men paa anden Haand, svagere og mattere end andensteds. Saaledes sker det da undertiden, at én af de store europæiske Bevægelser naaer os, en anden ikke. Et Løsen griber os, et andet ikke. Ja undertiden, naar vi slet ikke har været med i Aktionen, hvis brede Bølger først naaede vore sandede Kyster som flade og matte, hænder det, at vi kommer med i Reaktionen.